

Varhaiskasvatuksen päiväkodin apulaisjohtajan viran perustaminen

SIVLTK 21.09.2023 § 98
226/01.01.01/2023

Valmistelija

Sivistysjohtaja Minerva Rannila puh. 050 4436 877,
minerva.rannila@kaustinen.fi ja varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja puh.
040 637 1272, virpi.kataja@kaustinen.fi

Kunnan ydintehtävä on tuottaa lakisääteiset palvelut, joista yksi tärkeä tehtävä on varhaiskasvatuspalvelun järjestäminen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja se on tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Varhaiskasvatuksella on monia tehtäviä, se mm. tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ehkäisee syrjäytymistä ja tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Lisäksi varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatuspalvelun laatua säädellään laeilla ja asetuksilla sekä ohjaavilla normeilla, mm. varhaiskasvatussuunnitelman perusteilla. Niillä pyritään turvaamaan valtakunnallista yhdenvertaisuutta sekä ohjataan kehittämään palveluiden laatua.

Päiväkodin johtajan työnkuva on hyvin moninainen, josta keskeisimpiä työtehtäviä pedagogiikan johtamisen lisäksi ovat turvallisuuden, asiakaspalvelun, henkilöstön ja talouden johtaminen sekä monialainen yhteistyö. Pedagogiikan johtamisessa keskeistä on hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuuden johtaminen sekä sen seuranta, arviointi ja kehittäminen. Pedagoginen johtaja ylläpitää koko työyhteisön osaamisen kasvattamiseen liittyvää vuorovaikutuksellista keskustelua. Päiväkodin johtajalla on vastuu työntekijöiden perehdyttämisestä ja kouluttamisesta sekä turvallisuus- ja pelastussuunnitelman laatimisesta, turvallisuus-kulttuurin ja -kasvatuksen edistämisestä sekä yksikön turvallisuusriskien arvioinnista. Päiväkodin johtaja vastaa asiakaspalvelusta ja -ohjauksesta sekä sen kehittämisestä. Päiväkodin johtajan vastuulla on päiväkodin taloussuunnittelu ja -seuranta sekä määrärahojen kustannustietoinen käyttö, myös tarjouspyyntöjen tekeminen. Lisäksi päiväkodin johtaja osallistuu monialaiseen yhteistyöhön varhaiskasvatuksen asiantuntijana.

Päiväkodin hyvä johtaminen ja lähiesimiestyö ovat varhaiskasvatuspalvelun laadun tae sekä kestävien ratkaisujen ja kehittämisen perusta. Hyvä johtaminen on kuitenkin mahdollista vain, jos sekä palvelut että esimiestyö saavat riittävät resurssit. Päiväkotona on moniammatillinen ja monitasoinen työyhteisö, jossa johtajalta vaaditaan erityistä ja aktiivista pedagogista johtajuutta. Myös yksilöllistä tukea tarvitsevien lasten määrä lisää vastuuta. Toimintakulttuurin yhtenäisyyden varmistaminen vaatii päiväkodin johtajalta paljon keskustelutukea ja mallintamista (esim. pienryhmätoiminta, inklusio), joka puolestaan vaatii läsnäoloa ja aikaa. Päiväkodin johtajan tuleekin voida saada organisoida ja suunnitella myös omaa työtänsä siten, että hänellä jää muiden johtamisvastuiden lisäksi riittävästi aikaa ja voimavaroja erityisesti pedagogiseen johtamiseen.

Pajalan päiväkodin johtajan työajan riittämättömyys tehtäväkuvausten mukaisesti tehtäviin tunnistetaan haasteeksi. Päiväkodin johtajalle määritelty

työaika ja työtehtävät eivät ole tasapainossa. Operatiiviset esihenkilötehtävät vievät korostuneesti aikaa kaikelta muulta johtamiselta, suunnittelulta ja toiminnan kehittämiseltä. Tämä on suuri riski niin päiväkodin johtajan kuin myös henkilökunnan työhyvinvoinnin sekä varhaiskasvatuksen laadun ja mielekkyyden kannalta. Pedagogiseen ja turvallisuusjohtamiseen tulee voida tarttua ennakkoiden, mikä ei nykyresursseilla onnistu.

Päiväkodin johtajan operatiivisia esihenkilötehtäviä ovat mm. työvuorosuunnittelu, jossa otettava huomioon myös vuorohoitoryhmän suunnittelu sisältäen työvuoroluettelon tekemisen 30 henkilölle, huomioiden samalla 147 lapsen hoitoajat. Varhaiskasvatuksen laatuvaatimukset pelkästään ovat niin laajat, että selviytyäkseen kaikesta johtamisen vastuustaan päiväkodin johtaja tarvitsee apulaisjohtajan työparikseen. Oman haasteensa tuo henkilöstön suhteellisen korkea vaihtuvuus ja sijaisten rekrytointiin liittyvät haasteet. On myös huomion arvoista, että on kyse isosta päiväkodista, jossa lapsia voi olla max. 147 ja henkilökuntaa suoraan päiväkodin johtajan alaisuudessa noin 25-30 työntekijää.

Apulaisjohtaja tulisi toimimaan varhaiskasvatustyöyksikön johtajan alaisuudessa. Hän osallistuisi johtamiskokonaisuuden toiminnan, pedagogiikan ja talouden suunnittelun, toteutuksen, arvioinnin ja kehittämisen johtamiseen. Apulaisjohtaja vastaisi johtajan tehtävistä päiväkodin johtajan poissa ollessa. Apulaisjohtaja mahdollistaisi työparityöskentelyn päiväkodin johtajan kanssa, mikä antaisi paremmin mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi ja uusien toimintamallien luomiseksi. Apulaisjohtaja toimisi johtajan työparina arjessa koko ajan, eikä vasta silloin, kun varsinainen johtaja on poissa. Tällä varmistettaisiin edelleen varhaiskasvatuksen laatua ja ajan hermoilla pysymistä. Varhaiskasvatuksessa tarvitaan yhteisiä ohjeita ja toiminta-malleja, sekä dokumentteja, jotka ovat ajantasaisesti henkilöstön nähtävillä ja joita päivitetään tarvittaessa.

Tällä hetkellä resurssia varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja päiväkodin johtamisen tukemiseen on toteutettu hankerahoituksella, joka tulee päättymään vuoden 2023 loppuun mennessä. Päiväkodin arjen ja johtajuuden sujuvuuden sekä hanketyössä havaittujen kehittämisenäkökulmien osalta apulaisjohtajan tehtävä on perustelu.

Kelpoisuusvaatimuksena päiväkodin apulaisjohtajan tehtävään on varhaiskasvatuslain (540/2018) mukainen kelpoisuus tai siirtymäsäännökseen (75 §) mukaisesti: kasvatustieteen kandidaatti (Ito), soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai aikaisempi vastaava opistotasoinen tutkinto, esim. lastentarhanopettaja tai sosiaalikasvattaja (laki 272/2005 ja asetus nro 608/2005).

Kaustisen kunnan hallintosäännön 37 §:n mukaan valtuusto päättää kunnanjohtajan ja toimialajohtajien virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Kunnanhallitus päättää muiden virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeiden muutoksista.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Minerva Rannila

Esitys

Sivistyslautakunta päättää

1) anoa kunnanhallitukselta, että se perustaa varhaiskasvatuksen päiväkodin apulaisjohtajan viran 1.1.2024 alkaen ja

2) vahvistaa kelpoisuusehdoksi varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisen kelpoisuuden tai siirtymäsäännöksen (75 §) mukaisen kelpoisuuden.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.
